

Den historiske

Helgelendingen

Helgeland
Historielags
info-blad

www.helgeland-historielag.no

Årgang 34

Nr.2

2015

EINANGEN Norges siste husmannsplass?

Her ser vi Einagen husmannsplass beliggende i sørenden av Søvikskaret på Alstenøya. Eiendommen tilhører Alstahaug (Prestegården).

Plassen ble fraflyttet i 2014/15 og den siste beboer har "livsvarig boret" som et hefte på hovedbruket Alstahaug. Det er vel lite trolig at det finnes flere slike ekte husmannsplasser andre steder i Norge. Det er et utrolig vakkert bruk.

Du kan lese om

Side 3: *En hardt prøvde kystkvinne*

Side 4-5: *Om-tale «Helgeland Historie 4»*

Side 7 - *Nytt æresmedlem*

Sjide 8-15: *Fra Arsmøte på Lovund*

– Om det å sjå det som er nært oss...

Vi lever i ei tid der verda blir mindre og mindre. Heile kloden er eit reisemål og folk frå fjerne himmelstrøk sit i kassen på samvikrelaget eller bor i nabo-huset vårt. Eit jordskjelv i Nepal eller eit båtforlis i Middelhavet er same dagen samtaletema under ettermiddagskaffen så vel i Hattfjelldalen som på Lovunden.

For å halde orden på det som skjer rundt oss, skil vi mellom lokale nyheiter og nytt frå den store verda. Store og små nyheiter har vorte ei handelsvare, og alt som sel er verdifulle nytt. Medifolk snakkar om ei "brutalisering" av nyheitsbiletet der nyttig informasjon må vike for sensasjonar og skandalar som gir lettare pengar i kassen.

Over heile verda ser vi tendensen at folk flyttar frå landsbygda og inn til byane. Slik også i vårt kongerike. Det urbane livet med mange folk rundt oss, appellerer til oss.

Spørsmålet er om at desse utviklings-trekka gjer at folk kjem nærare kvarandre enn dei var før. Bryr vi oss no meir om naboen enn då han budde eit stykke unna? Ein offentleg rapport om eldreomsorg slår fast at einsemda er det største og det raskast veksande problemet eldre slit med. Jasså!

Har desse lause tankane noko med lokalhistorie å gjere? Om å sjå det store også i det nære? Eg meiner ja. Utan syn for det nære rundt deg, blir du lett overlansynt, og då ser du det meste uklårt og som ei hildring.

Nåvel, ei kvar tid har sin gudar, og vi får leve under dei åndsmaktene som no sit ved hans høgre hand.

Olav Håkon Dybvik

16 museer i 16 kommuner

- Grønsvik kystfort i Lurøy
- Nesna museum
- Rana museum
- Hemnes museum
- Nordvika gamle handelssted på Dønna
- Herøy bygdesamling
- Leirfjord museum
- Vefsn museum
- Petter Dass-museet
- Lensmannsgården i Hattfjelldal
- Grane bygdetun
- Velfjord bygdemuseum
- Vevelstad bygdetun
- E-huset på Vega
- Sømna bygdetun
- Bindal bygdetun

**HELGELAND
MUSEUM**

Johanna Marie Hansdatter (1854-1943)

En hardt prøvde kystkvinne

Min oldemor er et eksempel på de mange hardt arbeidene og hardt prøvde kystkvinner. Dette blir en kort fortelling om hennes liv og erfaringer.

Johanna var født på Innerholmen i Herøy 1854. Dette er så langt ut som det nesten er mulig å bosette seg på Helgelandskysten. Lite eller ingen skolegang fikk hun og måtte tidlig i tjeneste på Gåsvær. Hun hadde 6 brødre og sammen med en av dem var hun i tjeneste hos en tante på Innerholmen fram til hun giftet seg 23 år gammel. Hennes ektemann ble Lars Martinus Olsen fra Åkerøy i Tjøtta. De bosatte seg på Emårsøy i Husvær, den gang en del av Alstahaug. De fikk 8 barn, men den yngste døde kort tid etter fødselen.

Det var et liv med hardt arbeide og mange utfordringer. En av årsakene til at folk slo seg ned ytterst på kysten var fiskeriene og at det var korte avstander til å delta i disse. 22. Januar 1901 var mange av hennes slekt i fiske ut fra Sandsundvær da de ble rammet av et fryktelig uvær. Dette ble i ettertid omtalt som Sandsundværulykken. Hele 34 menesker mistet livet og av dem ble 9 aldri funnet igjen.

Av Johannas 6 brødre mistet hun 5 i ulykken. Peter, Nils, Johan, Jørgen og Kristian. I tillegg omkom hennes egen sønn Johan som da hun var 16 år gammel. Jeg har ikke evner til å sette meg inn i hvordan dette måtte oppleves i en familie. Livet måtte gå videre.

Vinteren etter deltok hennes mann Lars i Lofotfiske. Hans båtlag holdt til i Henningsvær. Her døde han i mars 1902 av sykdom. Hun var alene igjen på småbruket med 4 barn som enda ikke var konfirmert.

Hennes eneste datter Anna (f. 1881) fikk seg arbeide i Sandnessjøen hos familien Forfang. Anna døde i 1912 av hjernehinnebetennelse. De øvrige barn kom seg til og ble opphav til blant annet min familie. Jeg er stolt av min oldemor og alle de andre kystkvinnenes bidrag til vår nasjon.

Johanna Marie ble 88 år gammel.

Solveig Hegerholm

Bildet er utlånt av Solveig Hegerholm

Helgeland Historie bind 4

Tilrems-
martnan.

Det er nå kommet et fjerde bind av Helgeland historie. I likhet med bind tre i dette historieverket som omfatter tidsrommet 1537-1840, er også dette bindet viet samme tidsepoke.

Hovedsaklig gjelder det de næringsaktivitetene som den gang preget de økonomiske forhold og samfunnslivet i sin helhet på Helgeland.

Administrativt kom det også til å skje en del lokale og sentrale endringer i landsdelen i denne perioden. Det skyldtes flere forhold, blant annet som følge av krig og sentrale forordninger. Stikkord er her for eksempel Den store nordiske krig

1700-1720, Hålogaland som eget bispedømme i 1804 og formannskapslovene av 1837.

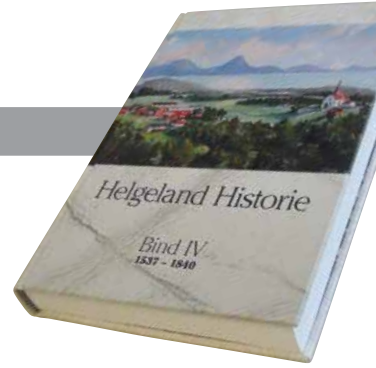
De geografiske og administrative endringene skjedde også som et resultat av befolknings- og bosettingsutviklingen i landsdelen. Nye boplasser ble ryddet, og indre Helgeland fikk en betydelig befolkningsvekst. Særlig var det et markant fødselsoverskudd på innlandet som også førte til en økning av befolkningen på kysten. Denne befolkningsveksten førte også til en økning i antallet husmannsplasser.

Bergens-
handelen
var i dette
tidsrom-
met meget
viktig for
befolknin-

Bjørnsmar-
tnan

Et nytt verk om forholdene på Helgeland i 300 år

gen på Helgeland. De første par hundreårene var det samme tilfellet for hele Nord-Norge, men fra første halvdel av 1700-tallet overtok København finnmarkshandelen. Finnmarkens amt omfattet den gang også nåværende Troms fylke. Fra 1787 eller 1789 hadde imidlertid denne delen av Nord-Norge frihandel, dvs. rett til direkte eksport og import av varer utenfor rikets grenser.

For øvrig inneholder dette bindet flere leseverdige artikler om forskjellige temaer som blant annet hustyper og båtbyggertradisjoner. Den kjente læreren og lokalhistorikeren på Nesna Johannes Lovund skriver om husflid og folkekunst, et tema han kjenner bedre enn de fleste. Per Karstensen, som representerte Nordland på Stortinget i flere perioder, har to artikler med vidt forskjellige temaer. Den ene er om fattigomsorgen i et lengre historisk perspektiv, dvs. et konkret daglig problem. Den andre artikkelen gjelder tro og

viten i arv fra slekt til slekt. Som en avrundning av dette temaet skriver Alan Hutchinson om kirken og religiøsitet på Helgeland i tidlig nytid.

I likhet med de tre øvrige bindene som er kommet i dette verket, er også dette bindet meget bra både når det gjelder papir, trykk, layout, bilder og illustrasjoner. Det samme kan sies om tabellene og skissene. Det som for øvrig er nevnt i forordet, får stå for redaktørens regning.

Som en akseptabel fremstilling av Helgeland historie i angjeldende tidsrom kan også dette fjerde bindet anbefales på det varmeste både for dem som er spesielt historisk interessert, og for dem som ønsker å ha det som et oppslagsverk for av og til å kunne oppfriske sine kunnskaper om tidligere tider på Helgeland.

Bjarne Myhre

Bokpakke 1

Helgeland Historie bind 2 - 4 : kr 500,-

Bokpakke 2

Helgeland Historie bind 4: kr 400,-

LØP OG KJØP.

Bøkene selges gjennom vår salgssentral ved kultursenteret i Mosjøen

eller ved å gå inn på

<http://www.helgeland-historielag.no/ipub/pages/salg-og-bestilling.php>

Hvor er dette ..... Svar: Dalen i Stamnes kommune

Dette bildet er i Alstahaug Historielags eie. Det ville være av interesse å få klarlagt hvor det er tatt og ikke minst om noen drar kjensel på personene i bildet. Trolig er det tatt på Alten (Husmo-Dalen-Botn) og herren nærmest fotografen kan være byggmester Dalen. Så er det noen vet, send svar til arne.j.andersen@signalbox.no

Det er kommet en del henvendelser etter at bilde sto på trykk. Det viser seg at

antagelsene var riktige. Bildet er fra Dalen i Alstahaug som ligger på den midtre delen av Alstenøya. Det vi ser her er åpningen av nyveien ned til Dalen-gården.

Her fra markeringen på brua som ble bygget over en dyp elvedal. Foruten bygdas innbyggere med bonde og byggmester Dalen i spissen, nr 2 fra venstre var også prominente samfunnstopper til stede blir det fortalt.

For å forstå sin samtid,
må man kjenne historien.

Helgelendingen
ANNO 1929 · HELG.NO

Sten Rino Bonsaksen gratuleres med sitt æresmedlemskap av Olav Håkon Dybvik og Kjell Jacobsen)

Nytt æresmedlemskap i Helgeland Historielag

Under årsmøtesamlingen på Lovund hadde styret i historielaget godkjent forslaget fra æresmedlemsnemda om å tildele Sten Rino Bonsaksen æresmedlemskap i Helgeland Historielag.

Leder av nemnda Kjell Jacobsen redegjorde for begrunnelsen og Rigmor Bosness overrakte diplommet som bevis på utnevningen til Sten Rino Bonsaksen.

Bonsaksen er til daglig Direktør for Helgeland Museum og får denne æresbevisningen for sin innsats med redigeringen av bind 3 og bind 4 av Helgeland Historie. Dette har vært et møysommelig arbeide og det er gledelig at resultatet blir så godt mottatt.

Sten Rino uttrykte både overraskelse, glede og takknemmelighet over utmerkelsen. Sten Rino Bonsaksen, gratuleres!

Prinfo RØNNES

Vi har hatt ansvaret for design og produksjon av de fleste historiske bokproduksjoner på Helgeland i over 30 år. Vårt samarbeid med de forskjellige historielag og redaktører har vært en fornøyelse. Det skal vi fortsette med!

Kirkegata 22,
8656 Mosjøen
Tlf. 75 17 53 00
www.ronnes.no
post@ronnes.no

A PART OF PRINFO COMMUNICATION GROUP

Årsmelding Helgeland Historielag 2014

På forrige årsmøte vedtok laget å flytte årsmøtetidspunkt fra september til mars/april. Dette førte til at vi nå vil levere en årsmelding fra september 2014 til 1. januar 2015, med unntak av regnskapet som dekker aktiviteten for hele 2014.

Styret har bestått av:

Leder Olav Håkon Dybvik, Bindal
 Sekretær Håvard Nilsen, Mosjøen
 Økonomiansvarlig Rigmor Bosness, Tjøtta
 Styremedlem Ester Villmones Ødegård,
 Korgen
 Styremedlem Arne Johan Andersen,
 Sandnessjøen
 Varamedlemmer Gunnar Breimo,
 Britt Bosness og Ingvild Dahl

Redaksjon av Årbok for Helgeland:
 Redaktør Are Andersen, Vefsn
 Redaksjonssekretær Knut Skorpen, Vefsn
 Medlemmer Anne Severinsen, Per Smørvik,
 Magnar Solbakk og Oddvar Ulvang

Medlemstall

Medlemstallet har stort sett vært stabilt de siste årene, vi har ligget på rundt 340, men har nå krøpet godt over 350 medlemmer. Kontingenten er 250 pr.år. Tidligere tegnet vi livsvarige medlemskap, men de siste årene har vi sluttet med dette.

Styremøter

Styret har siden årsmøtet hatt 3 ordinære

Medlemskontingenten i Helgeland Historielag

Etter årsmøte 2015 er fortsatt kontingenten kr 250,- pr år.

Det vil ved innkreving av slik kontingent bli sendt ut en faktura som kan behandles av bankenes betalingssystemer.

Engangskontingent

Man gjør oppmerksom på at ordningen med engangskontingent ble opphevet i et årsmøtevedtak i 2012. Dette medfører at ingen får slikt engangsmedlemskap lenger.

Det samme årsmøte vedtok at de personer eller organisasjoner som innehar slikt engangsmedlemskap skal betale en årlig fastsatt avgift som dekker medlemsbladet Helgelendingen og annen tilsendt informasjon. Dette beløpet kan bli regulert av årsmøte i samsvar med økning i medlemskontingent.

Dette betyr at de som innehar et engangsmedlemskap må betale denne avgiften, som i dag er kr 100,- for å få tilsendt medlemsbladet og annen informasjon.

Dersom man ikke ønsker slik informasjon kan man unnlate å innbetale avgiften, men da uteblir skriftlig informasjon.

Engangsmedlemskap gir rett til å delta i historielagets aktivitet og årsmøter.

Ved manglende innbetalt avgift blir det ikke sendt ut flere varsler etter at det er purret på avgiftsinnbetalingen. Disse medlemmene må selv be om å få tilsendt informasjon. Helgeland Historielag vil registrere manglende innbetalt avgift og stanse distribusjonen av medlemsblad og annen skriftlig informasjon.

Bakgrunnen for dette vedtaket i 2012 var at engangsmedlemskapene ikke bidro til å dekke kostnadene ved utgivelse av Helgelendingen og annet skriftlig materiale.

Kort oppsummert: Engangsmedlemskapene består og gir medlemsrettigheter. Uten årlig innbetaling av avgift for tilsendt informasjon blir medlemsbladet stanset til disse medlemsskapene.

styremøter pluss et forhandlingsmøte. Møtestedene har vært Mosjøen og Sandsnessjøen. Ellers har styret jevnlig kontakt ved bruk av e-post. Samarbeidet i styret har vært godt og alle vedtak har vært enstemmige. Første varamedlem til styret har vært med på alle møtene.

På møtene har vi invitert medlemmer og andre som har noe med de sakene vi har hatt til drøfting. Eks. har redaktøren av Årboka møtt på to av møtene.

Medlemsbladet Helgelendingen

Bladet har kommet ut etter planen med 4 numre i kalenderåret. I år har Ester Ødegård og Arne J. Andersen vært redaktører. Bladet har kommet ut med 16 sider, og vi har fått en del positiv respons på innholdet, men styret vil gjerne at årsmøtet har synspunkter på bladets profil og innhold. Det koster vel 12.000 kroner å trykke og distribuere hvert nummer. Annonseinntektene kan komme opp i ca. 2.000 pr. nr., men her har vi ikke hatt rutiner som har fulgt opp dette. Helgelendingen legges ut på heimesida vår etter hvert som den kommer ut. Styret har vedtatt at fram til dette årsmøtet skal bladet hete "Den historiske Helgelendingen". Se eller egen sak på sakslista til årsmøtet.

Heimesida og Facebook

www.helgeland-historielag.no
Også det siste året har Rigmor organiserer arbeidet med heimesida. Vi har forsøkt å legge ut aktuelt stoff, og etter at vi har fått lagt ut emneregistret over alle årgangene av årboka, har vi merket en liten økning av interessen for sida vår.

Sist år tok Trond Johansen på seg å opprette ei Facebook side til laget. Sida er i drift og stor takk til Trond. Styret oppfordrer medlemmene å bruke den, slik at siden kan bidra til enda bedre kontakt mellom medlemmene våre.

Salg av bøker og småskrifter.

Som tidligere er det Kulturverkstedet som står for salget av produksjonen vår. Vi har sist år inngått ny avtale med Kulturverkstedet om leie av lagerplass og distribusjon og salg

av bøker. Regnskapsdelen er tatt ut av den nye kontrakten. Se sak vedr. regnskapet til Historielaget.

Salget av siste årbok ser ut til å gå bedre enn på lenge. Vi har ikke nøyaktige tall, men ut fra restopplaget på boklageret, er det snakk om rekordsalg.

For å øke salget gjorde redaktør Are et salgsframstøt ved å reise rundt med bøker i bilen til en del matvarebutikker i distriktet og fikk de til å formidle salg. Dette framstøtet må betraktes som vellykket. Se ellers egen sak om salg av årbøker.

Salget av gamle årbøker går meget tregt, og på lageret hopper seg opp. Styret har derfor etter debatten på siste årsmøte vedtatt å selge disse svært billig.

Lageret av tidligere bind av Helgeland Historie ser ikke ut til å minke. Styret har derfor vedtatt at vi skal gå ut med salg av bokpakke med alle fire bind av Helgeland Historie for 600 kroner. Bind 4 alene koster 400 kroner.

Årbok for Helgeland

Årboka vår er lagets viktigste ansikt utad, og det arbeidet som legges ned hvert år er meget viktig for hele lagets virksomhet og identitet.

Siste Årboka kom ut til vanlig tidspunkt, og fikk god omtale i lokalavisene. Redaksjonsnemnda har lagt ned et faglig solid arbeid. Stoffet er variert tematisk og geografisk. Prinfo Rønnes Trykk bør også berømmes for å lage ei vakker bok.

Annonsene i Årboka er av stor betydning for økonomien i laget. Det legges ned et stort arbeid med å samle inn de nær 180 annonsene. Stor takk til de som samler inn og organiserer dette arbeidet. Styret har drøftet alternative måter å organisere annonseinnsamlinga på, men har ikke konkludert.

Arbeidet med neste års årbok er godt i gang og de flest artiklene er på plass.

Helgeland Historie bind 4

Vi tar med omtale av boka i denne årsmeldinga, selv om boka forelå noen dager etter årsskiftet.

Som kjent omhandler bind 3 og 4 samme tidsperiode, 1537 til 1840. Mye av stoffet

til bind 4 forelå da bind 3 kom ut i 2011. Siden da har det blitt gjort et par forsøk på å få redigert og gitt ut bindet, men det har ikke lyktes før nå. Vi er glad for at Sten Rino Bonsaksen til slutt tok på seg redaktøransvaret og har lovet prosjektet trygt i havn. Arbeidet har vært krevende og utgivelsen tok litt lengre tid enn styret så for seg, men nå foreligger det ei vakker og meget leservedlig bok. Styret står foran ei stor oppgave med lansering og ulike salgsframstøt.

På forrige årsmøtet ble tanken om et bind 5 av Helgeland Historie lansert. Styret har ikke fulgt opp saka, men mener at årsmøtet bør legge noen føringer for dette arbeidet. Det er vanskelig å si noe sikkert om hva ei ny bok vil koste og om vi karer å skaffe kvalifiserte forfattere. Viktig er det også å si noe om hvilke tidsperiode og temaer som skal belyses. Vi tar diskusjonen om et eventuelt bind 5 som egen sak på årsmøtet.

Avtalen mellom Helgeland Historielag og tidl. Helgeland Arbeiderblad

Styret finner det rett å orientere årsmøtet om denne avtalen da det har vært en del interesse omkring saken.

Tidligere Helgeland Arbeiderblad ytret for en tid siden at de ønsket å bruke merkenavnet "Helgelendingen" på sin avis. Historielaget sendte et skriv til pantstyre der vi påpekte at vi ikke kunne godta at avisa tok navnet i bruk. Mens vi ventet på svar fra Patentstyret, tok avisa uten forvarsel navnet i bruk. Medlemmer i historielaget reagerte

ulikt på situasjonen. Etter juridisk råd inngikk vi forhandlinger med avisa om en godtgjørelse for at de hadde tatt navnet "Helgelendingen" i bruk. Etter et forhandlingsmøte kom styret fram til enighet med avisa. Avtalen inneholder i hovedtrekk dette:

Helgeland Arbeiderblad får rett til fritt å bruke merkenavnet "Helgelendingen" mot at Historielaget får en kompensasjon på 200.000 kroner. I tillegg kan Historielaget gratis annonsere i avisa i 4 år framover for 100.000 i året. Historielaget har fremdeles rett til å bruke navnet "Helgelendingen". Stedsnavnkurs på Mo i Rana

Stedsnavnskurs

Styret har lagt ned en del arbeid for å få til et to dagers stedsnavnkurs etter mønster av "Sømnakurset". Vi fikk 4 meget profesjonelle forelesere, men måtte i siste liten avlyse kurset på grunn av for få påmeldte. Styret mener det er viktig at historielaget holder lokalhistoriske kurs, mellom annet fordi det er viktig å knytte band medlemmene mellom. Har årsmøtet synspunkter på hvilke kurstemaer som kan være aktuelle, er vi selvsagt åpne for innspill.

Regnskapsførsel og lignende

Styret har de siste årene ikke vært tilfreds med det regnskapet det har lagt fram for årsmøtet. I 2013 godkjente årsmøtet regnskapet bare under visse forutsetninger. Disse forutsetningene klarte styret delvis å rette opp til årsmøtet i 2014, men styret ble enig om å gjøre vesentlige grep for å få mer styring

**Lokalbanken
gjennom generasjoner!**

helgelandsparebank

- EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

Årsmøte 2015 på Lovund Rorbustell

Søndag formiddag ble årsmøteforhandlingene avholdt med disse 21 deltagene: *Olav Håkon Dybvik, Ester J. V. Ødegård, Rigmor Bosness, Arne J Andersen, Gerd Dybvik, Egil Helstad, Annlaug Helstad, Sten Rino Bonsaksen, Brita Vistnes, Olav Nordsjø, Inga E. Næss, Kari Warum, Kjell Jacobsen, Harald Brygfjell, Per Brock Blomsø, Per K. Steinmo, Jomar Bjørnvig, Åse Floa Steinrud, Per Fagerheim, Sissel Aanes, Trygve Aanes og Torbjørn Leirvåg.*

Lagets leder Olav Håkon Dybvik ønsket velkommen til årsmøteforhandlingen som avsluttet årsmøtesamlingen på Lovund. Han håpet at det sosiale samværet og seminarinnslagene hadde vært til nytte av og interesse for delegatene.

og oversikt over økonomien i laget. Rigmor Bosness tok da på seg oppgaven med dette. Hun har lagt ned et stort arbeid for å komme til bunns i økonomien til historielaget. Dette har ført til at vi skifter regnskapskontor. Kulturverkstedet skal fremdeles være salgssentral. Detaljer omkring dette vil Rigmor komme med i forbindelse av framlegging av regnskapet.

Til slutt

vil styret takke for seg. Vi har innad hatt et meget godt samarbeid og en fordragelig tone. Vi føler at vi arbeider i en organisasjon som har en viktig plass i kulturlivet på Helgeland.

Rigmor Bosness, Ester Villmones Ødegård, Arne Johan Andersen, Håvard Nilsen, Olav Håkon Dybvik.

Her gjengis protokollen i noe forenklet utgave og med noen tilleggsopplysninger. Følgende saker var oppe til behandling:

1. Sak Godkjenning av innkalling

Det framkom følgende bemerkning til innkallingen: "Ved innkalling til årsmøte bør sakslisten være bekjentgjort inne vedtektenes frister og framlegg til saker være utsendt til delegatene."

Årsmøte godkjenner innkallingen og slutter seg til den framførte merknaden.

Merknad: Det viser seg i ettertid at lagets vedtekter er svært enkle og foreskriver ikke frister eller krav til årsmøteinnkallingen. Man må derfor kunne antyde at møteinnkalling og prosedyrer bør følge anerkjente normer innen organisasjoner, foreninger m.m.

2. Sak Godkjenning av saksliste

Sakslisten hadde 10 punkter og disse framkommer i denne skriftlige redegjørelsen.

3. Sak Konstituering

a. Valg av møteleder

Olav Håkon Dybvik valgt som møteleder.

Valg av møtesekretær

Arne J. Andersen valgt som møtesekretær.

b. Valg av 2 underskrivere for godkjenning av protokollen

Kjell Jacobsen og Olav Nordsjø valgt til å undertegne og godkjenne protokollen.

c. Minnemarkering, medlemmer som er gått bort

I forbindelse med at medlemmer har gått bort siden siste årsmøte ble det holdt en enkel og verdig minnemarkering.

4. Sak Årsmelding sept. 2014 til 31 des. 2014

Årsmeldingen ble referert i sin helhet. Merknader og kommentarer knyttet til de enkelte avsnitt. Likeledes ble det reist en del spørsmål og framført synspunkter på aktiviteten for 2014. Helgeland Historie bind 4 ble behørlig presentert og lansert ved åpningen av årsmøtesamlingen.

Utarbeidet årsmelding Enst. vedtatt.

Merknad: Årsmeldingen er gjengitt i medlemsbladet.

5. Sak Regnskap 2014

Styrets økonomiansvarlige, Rigmor Bosness, la fram regnskapet og gjennomgikk noen av utfordringen laget hadde hatt med det firma som hadde ivare tatt regnskapsførselen. Likeledes ble det orientert om de grep styret hadde tatt i 2015. (Laget har byttet regnskapsfører og har tilgang til regnskapene på en helt annen måte, ikke minst fakturering) Det framkom en rekke synspunkter og bemerkninger. Spørsmål ble besvart så godt man kunne.

”Styret ber om godkjenning av regnskap for 2014 med en omsetning i laget på kr 563.267,- og et resultat (overskudd) på kr 67.242,-”

Årsmøte godkjenner Enst. styrets forslag til vedtak.

6. Sak Budsjett 2015

Styrets økonomiansvarlige, Rigmor Bosness, la fram forslag til budsjett for 2015. Hun inviterte til innspill og synspunkter. Med bakgrunn i denne prosessen ble budsjettet justert og utformet etter årsmøtets prioriteringer.

Det endrede budsjett ble Enst. vedtatt.

7. Sak Organisering av salg av annonser og årbøker

Et notat utarbeidet av Are Andersen ble referert. I tillegg orienterte Rigmor Bosness om lagerbeholdning og salgssentralens rolle i omsetningen av årbøker.

Det framkom en rekke forslag og ideer fra årsmøte til behandling av restopplagene fra årbøker.

- Annonsering i avisen Helgelendingen
- Lagets Hjemmeside og Facebook.
- Bokpakker og gave til institusjoner m.m.

Årsmøte ber styret ta med seg innspillene og synspunktene i sitt videre arbeide med saken.

8. Sak Utgivelse av flere bind i serien Helgeland Historie

Utarbeidet notat fra Olav Håkon Dybvik ble referert og utdypet.

Han reiser spørsmålet: Skal vi starte arbeidet med bind 5 av Helgeland Historie? Under debatten i årsmøte kom det klart fram ønske om å fortsette arbeidet med flere bind av Helgeland Historie.

”Styret invitert til å ta stilling til oppnevning av arbeidsgruppe for bind 5 samt å fremme forslag og å velge denne gruppen.”

Det kom fram disse forslag på medlemmer i slik arbeidsgruppe:

Kjell Jacobsen, Inga Næss, Per Steinmo, Anne Cath. Meland og Espen Andersen.

Følgende arbeidsgruppe ble valgt:

1. Kjell Jacobsen, historiker
2. Anne Cathrine Meland, historiker
3. Espen Andersen, fagansvarlig Helgeland Museum

9. Sak Navn på lagets medlemsblad

Et eget notat ble referert for årsmøtet. Dette inneholder bl. annet mottatte navneforslag. I tillegg ble det gitt en grundig orientering av avtalen mellom Avisen Helgelendingen og Helgeland Historielag.

Det ble fremmet en del synspunkter på navneendring på medlemsbladet, men Åse Floa Stenrud oppsummerte kort og tydelig:

”Medlemsbladet vårt skal fortsatt hete HELGELENDINGEN, gjerne med tillegget ”den historiske””

Årsmøtet vedtok hennes forslag med akklamasjon.

10. Sak Valg 2015

Valgkomiteens innstilling ble referert og følgende valg foretatt:

Styret:

Leder Olav Håkon Dybvik for 1 år.

Enst. valgt

Styremedlem Rigmor Bosness for 2 år

Enst. valgt

Styremedlem Ester V Ødegård for 2 år

Enst. valgt

Vara medlemmer styret:

Gunnar Breimo for 1 år
 Ingvild Dahl for 1 år
 Britt Bosness for 1 år

Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt

Redaksjonskomitee årbok:

Leder Are Andersen for 1 år
 Olav Nordsjø for 1 år
 Magnar Solbakk for 1 år
 Per Smørvik for 1 år
 Oddvar Ulvang for 1 år
 Sissel Ånes for 1 år

Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt

Æresmedlemskomitee:

Leder Kjell Jacobsen for 1 år
 Harald Monssen for 1 år
 Anne Severinsen for 1 år

Enst. valgt
 Enst. valgt
 Enst. valgt

Revisorer (Ny funksjon):

Per Broch Blomsø for 2 år
 Ivar Edvardsen for 2 år

Enst. valgt
 Enst. valgt

Vararevisorer (Ny funksjon)

Turid Nornes for 2 år Enst. valgt
 Oddrun P. Iversen for 2 år Enst. valgt

Årsmøte valgte følgende valgkomitee for kommende årsmøtevalg:

Leder Irene Bergsnev for 1 år Enst. valgt
 Per Steinmo for 1 år Enst. valgt
 Inger Anne Okstad for 1 år Enst. valgt

Avslutning av årsmøtesamlingen 2015

Gjenvolgt leder Olav Håkon Dybvik avsluttet årsmøtet. Han takket for ryddige og gode forhandlinger samt en årsmøtesamling av beste merke. Han takket for den fornyede tillit som han og styremedlemmer ble gitt. Olav ønsket alle vel hjem og vel møtt til neste års årsmøte.

Bokpakke 3

Vi har lagersalg av årbøker eldre enn 2013. 4 stk for kr 200,-

Bokpakke 4

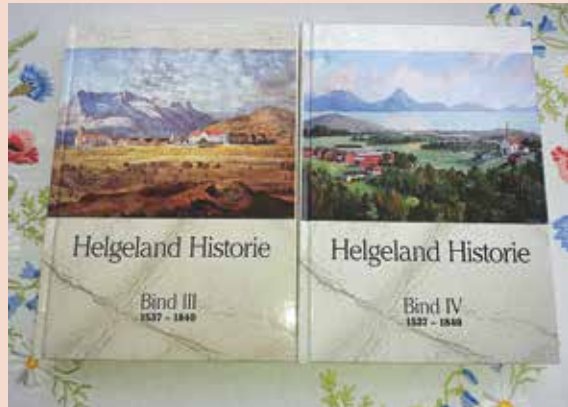
Helgeland Historie bind 3 og 4: kr 450,-

LØP OG KJØP.

Bøkene selges gjennom vår salgssentral ved kultursenteret i Mosjøen

eller ved å gå inn på

<http://www.helgeland-historielag.no/ipub/pages/salg-og-bestilling.php>

Årsmøte- samling i Helgeland Historielag på Lovund

Helgeland Historielags årsmøte var i år samlet på Lovund RorbuHotell. Deltagerne ankom Lovund med ferge og hurtigbåt i løpet av fredagen. Man ble mottatt av vertskapet på RorbuHotellet som brakte bagasje fram til hotellet. Gjестene kunne spasere i godt vårvær. RorbuHotellet består av et hovedhus med gjesterom, salonger, spisesal og konferanserom. I tillegg en rekke småhus langs strandkanten, moderne og komfortable fasiliteter.

Etter at gjestene var installert og ønsket hverandre velkommen og takk for sist ble det invitert til Rekeaften. Dette var et varsel om at menyene under oppholdet ville være preget av fisk og sjømat.

For en førstereis deltager var det riktig så hyggelig å bli inkludert i denne årsmøteforsamlingen som tydeligvis hadde mange slike møter og sammenkomster bak seg.

Rino Bonsaksen som hadde vært redaktør for både bind 3 og bind 4. Forsamlingen fikk en grundig og ikke mist fin innføring i sammenhengene i begge bind og beskrivelse av den tidsepoken de til sammen beskriver.

Lørdagen var i sin helhet satt av til seminar-del. Første del bestod av besøk ved Kystkultursenteret. Etter spasertur i vårsolen kom man inn i et flott senterbygg med et stort og intresant innhold.

Hans Petter Meland loset en lydhør forsamling gjennom samlingene. Han fikk vist fram sine evner til å formidle historien og alle detaljer ved samlingen. Den var rikholdig og viste Lovunds utviklingstrekk på en utmerket måte.

Ingen tvil om at man på Lovund er stolt av så vel sin historie og det man har utrettet i moderne tid. Stor takk til Meland for hans omvisning og innføring i kystkulturen)

Rigmor Bosness og Ester Ødegård pakker ut bind 4 av Helgeland Historie og Olav Dybvik gjør klar for lansering

Hans Petter Meland orienterer om kystsenteret)

Ettermiddagen var satt til foredrag ved Samfunnsviter dr.philos Dagrunn Grønbech. Hennes tema var "Kystkultur – roller i endring". Dette er et stort felt som man må innrømme fikk for lite tid. Det var en fryd å oppleve hennes framføring og analyser. Humørfyllt og givende på alle måter.

Samfunnsviter dr.philos Dagrunn Grønbech

Til slutt fikk årsmøteforsamlingen et møte Direktør for Nova Sea, Odd L. Strøm som tok for seg "Industrialiseringen av Lovund"

Foredraget ble eventyrfortellingen om pionerene innen lakseoppdrett og hvordan de lykkes med å få til en ny næring på Lovund. Samt det å skape velstand for hele samfunnet. Men viktigst av alt, de hadde også en målsetting om å beholde eierskapet til verdiene lokalt.

For de av deltagerne som ønsket det var det mulig å gå seg en tur å se om lundefuglene lot seg beskue samt å ta den praktfulle øya i øyesyn.

Lørdagen ble avsluttet med festmiddag. I likhet med de øvrige måltider var også dette basert på delikatesser fra havet. Nydelig og velsmakende mat de trakterte oss.

Under denne anledningen ble kunngjøringen fra æresmedlemsnemnda gjort kjent. Mer om dette i en egen omtale.

Søndagen var satt av til årsmøteforhandlinger. Olav Håkon Dybvik fikk i oppdrag å løse møtet trygt i havn.

Direktør Odd L. Strøm

Grågås

B

Returadresse:
Helgeland Historielag,
 Rigmor Bosness, Nordsjøveien 4, 8860 Tjøtta

Soldater fra tidlig 1900-tallet .....

Man har i år mange og store markeringer av krigshandlinger og freden i sammenheng med andre verdenskrig.

Dette bildet fra tidlig 1900 tallet kan være en illustrasjon på soldater og militære styrkers betydning for en nasjon. Det er ikke så ofte at så mange soldater er samlet på et bilde og av så høy kvalitet. Eier av bildet vil synes om å få navngitt noen av soldatene.

Bildet er produsert av: Coldevin, Hemnæs, Mosjøen. En litt uvanlig firmalogo. Dette betyr vel at bildet er produsert i tiden 1903 – 1924.

Er det noen som har opplysninger, kontakt:
arne.j.andersen@signalbox.no

Helgeland
Historielag
Info-blad
 www.helgeland-historielag.no

Redaktør: Arne J. Andersen
Utgitt av Helgeland Historielag

Styret Helgeland Historielag:

Leder: Olav Håkon Dybvik, 7980 Terråk.
 e-post: olav.haakon@live.no

Sekretær: Håvard Nilsen, Helgeland Museum, Mosjøen.
 e-post: havard.nilsen@helgelandmuseum.no

Økonomiansvarlig: Rigmor Bosness, Nordsjøveien 4, 8860 Tjøtta.
 e-post: rbosness@online.no

Styremedlem: Arne J. Andersen, Sandnessjøen.
 epost: arne.j.andersen@signalbox.no

Styremedlem: Esther V. Ødegård, 8646 Korgen.
 e-post: estherjohanne@hotmail.com

Varamedlemmer: Gunnar Breimo, Ingvild Dahl, Britt Bosness